

Vergaderjaar 1999–2000

26 806

Vertrouwen in verantwoordelijkheid Integriteit van het openbaar bestuur Management- en personeelontwikkeling Rijksdienst

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 17 september 1999

Bijgaand ontvangt u de nota «Vertrouwen in verantwoordelijkheid» en de daarbij behorende nota's «Integriteit van het openbaar bestuur» en «Management- en personeelontwikkeling Rijksdienst».¹ Ter toelichting merk ik hierbij het volgende op.

De parlementaire behandeling van het rapport van de parlementaire enquêtecommissie Vliegramp Bijlmermeer op 1, 2 en 3 juni 1999 leverde een breed debat op tussen Kamer en regering, waarbij het overheids-optreden ten tijde van de ramp in al zijn facetten aan de orde kwam. Diverse woordvoerders in de Kamer lieten zich positief uit over het optreden van de overheid in de eerste fase van de ramp en de directe hulpverlening ter plaatse. Daarnaast werd echter ook kritiek geuit op het overheids-optreden, die zich met name toespitste op: de coördinatie van werkzaamheden, de relatie tussen ambtenaren en politieke leiding, m.n. de dynamiek tussen de bestuurlijk-politieke en ambtelijke gevoeligheid (responsiviteit) voor de duiding en doorgeleiding van informatie, en het informeren van de Kamer. Door vrijwel alle woordvoerders werd verzocht om de rol, de positie en het functioneren van bestuur en overheid, in het bijzonder de rijksdienst, opnieuw grondig te doordenken en te bezien waar verbeteringen mogelijk zijn. Daarbij werd ook meerdere keren op indringende wijze de aandacht gevraagd voor de inhoud en de reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid en de daaraan verbonden vertrouwensregel.

De door de Tweede Kamer aangeduide onderwerpen – de ministeriële verantwoordelijkheid, de organisatie en het functioneren van de rijkdienst en het handelen van ambtenaren – hangen nauw met elkaar samen. De overkoepelende vraagstelling is, of de rijksoverheid – gegeven een aantal belangrijke ontwikkelingen in onze huidige samenleving – zodanig is ingericht en toegerust dat de haar opgedragen publieke taak ook in de toekomst naar behoren kan worden vervuld en dat daarover ten volle politiek verantwoording kan worden afgelegd.

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

Deze vraag staat centraal in de nota Vertrouwen in verantwoordelijkheid. Deze nota bevat in de eerste plaats een beschrijving van de inhoud en reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid. Daarna schetst de nota veranderingen in de samenleving die van invloed zijn op het functioneren van de overheid, de veranderingen die de overheid onder invloed daarvan ondergaat, alsmede de spanningen die deze veranderingen teweeg kunnen brengen in het functioneren van de overheid en de ministeriële verantwoordelijkheid. De nota formuleert vervolgens een vijftal hoofdvragen die het actuele debat over de invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid ordenen. Vervolgens wordt een aantal oplossingsrichtingen door het kabinet aangereikt en wordt een overzicht gegeven van de reeds lopende initiatieven, die ertoe strekken het functioneren van de rijksdienst in den brede en het afleggen van verantwoording daarover te verbeteren.

De nota Integriteit van het openbaar bestuur en de nota Management- en Personeelsontwikkeling Rijksdienst geven op onderdelen een nadere uitwerking van de nota Vertrouwen in verantwoordelijkheid. Zij beschrijven de initiatieven van het kabinet op het terrein van de integriteit en professionaliteit van ambtenaren. Dit is ook de reden waarom deze nota's gebundeld aan Uw Kamer worden aangeboden.

De nota Integriteit van het openbaar bestuur sluit aan bij de toezegging van het kabinet naar aanleiding van het debat over het rapport van de parlementaire enquêtecommissie Vliegcramp Bijlmermeer, om de inspanningen op het vlak van integriteitsbevordering te intensiveren. Daarnaast geef ik met deze nota uitvoering aan mijn toezegging tijdens de Algemene Overleggen over integriteit op 3 februari en 9 juni met de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, om de Kamer een rapportage te sturen over de stand van zaken in het integriteitsbeleid. De nota bevat met name nieuwe beleidsvoornemens met betrekking tot het zogenoemde klokkenluiden, nevenwerkzaamheden van ambtenaren, financiële belangenverstrengeling en zogeheten draaideurconstructies.

De nota Management- en Personeelsontwikkeling Rijksdienst beschrijft de ontwikkeling van de ambtelijke professie binnen de Rijksdienst en geeft aan, langs welke weg het kabinet werkt aan verdere kwaliteitsverbetering. Elementen daarin zijn onder meer de vergroting van mobiliteit van ambtenaren, de instelling van project-directeuren-generaal en de totstandkoming van resultaatsafspraken tussen bewindslieden en topambtenaren. De nota geeft uitvoering aan de afspraken uit het Regeerakkoord over de verdere ontwikkeling van de Algemene Bestuursdienst.

Het kabinet hoopt met de voorliggende nota's de dynamiek duidelijk te maken waarin de overheid heden ten dage functioneert, en welke inspanningen worden verricht om de kwaliteit van de overheid – en daarmee ook het vertrouwen van de burger in de overheid – zo groot mogelijk te doen zijn. Het kabinet hoopt op een vruchtbaar debat met het parlement.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Peper